Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (HE 220/2016 vp)

- matkaviestinverkon sisätilakuuluvuuden huomioiminen

Liikenne- ja viestintävaliokunta
27.10.2016

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Kuuluvuusongelmien tausta ja suhde käsiteltävään lainsäädäntöesitykseen

- Kaikkialla toimivat matkaviestinyhteydet ovat nykypäivänä välttämätön edellytys kansalaisten ja yritysten arkipäivässä. Lisäksi esimerkiksi kansalaisten hätäviestintä ja uudet kotien turva- ja terveyspalvelut perustuvat pitkälti matkaviestintään.
- Matkaviestinverkkojen kuuluvuus riippuu monesta eri tekijästä. On tunnistettu, että rakentamistavoilla ja energiatehokkuutta turvaavilla vaatimuksilla voi osaltaan olla heikentävä vaikutus matkaviestinverkkojen kuuluvuuteen sisätiloissa.
- Ongelmia on havaittu sekä uudisrakennuksissa että peruskorjatuissa rakennuksissa (erityisesti ikkunaremonttien jälkeen). Kuuluvuusongelmia on esiintynyt eri puolilla maata.
- Ongelmien ehkäiseminen on tärkeää, jotta rakennukset vastaisivat käyttötarkoitustaan ja jotta vältettäisiin asukkaiden aseman heikentyminen ja asukkaiden välinen eriarvoistuminen.
- Huolena on, että esitetyn lainsäädäntöuudistuksen mukaisten energiatehokkuustavoitteiden toteutuminen edellyttäisi esimerkiksi sellaisten rakennustekniikoiden ja –materiaalien käyttöä, jotka estävät tai entisestään vaimentavat radiosignaalia ja näin ollen matkaviestinverkon kuuluvuutta sisätiloissa.

Ratkaisukeinoja kuuluvuusongelmiin

- Ongelmien syntymistä voidaan osin ehkäistä rakentamisen tehokkaalla ennakkosuunnittelulla sekä rakennusalan, matkaviestinalan ja viranomaisten yhteistyössä toteuttamalla ennakkoviestinnällä.
- Jo syntyneitä kuuluvuusongelmia voidaan joissain kohteissa ehkäistä esimerkiksi sisäantenniverkkoratkaisulla, joka kuitenkin on hintava eikä siten sovellu useinkaan esimerkiksi pienempiin rakennuksiin. Tällainen ratkaisu ei myöskään mahdollista yhtä hyvää kuuluvuutta kuin pitäisi, sillä verkot on suunniteltu siten, että radiosignaali kulkee päätelaitteisiin rakennusten ulkopuolelta.
- Suomessa suunnitellaan aktiivisesti rakennusmateriaaleja, jotka läpäisevät radiosignaalia. Kehitystyötä on tehty muun muassa ikkunoiden osalta.
- Myös viestintäviranomaiset ovat aktiivisesti tukemassa työtä kuuluvuuden mahdollistavien rakennustapojen ja -ohjeiden kehittämiseksi (esimerkiksi Viestintävirasto on mukana RT-kortin laatimistyössä).
- On tärkeä huolehtia siitä, että rakentamisen sääntely mahdollistaa kuuluvuutta turvaavien materiaalien käytön (esimerkiksi siten, että radiotaajuisia signaaleita läpäisevien, kuuluvuuden turvaamiseksi käytettävien rakenteiden aiheuttamia lämpöhäviöitä ei huomioitaisi rakennuksen lämpöhäviön laskennassa).

Asian huomioimien rakentamista ohjaavassa lainsäädännössä ja määräyksissä

- Sisätilakuuluvuuden varmistaminen ja rakennusteknisten ratkaisujen mahdollistaminen tulisi huomioida selkeämmin esitetyssä laissa ja sen perusteluissa.
- EU:n energiatehokkuusdirektiivin mahdollistamaa kansallista joustovaraa tulisi hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti kuuluvuusongelmien ehkäisemiseksi.
- Liikenne- ja viestintäministeriö on valmisteluvaiheessa esittänyt lakiin muutosta, joka mahdollistaisi matkaviestinten kuuluvuuden huomioimista rakentamisessa koskevien tarkempien määräysten antamisen ympäristöministeriön asetuksella (LVM:n lausunto 17.5.2016, dnro LVM/542/02/2016).
- LVM valmistelee lisäksi parhaillaan yksityiskohtaisempaa lausuntoa ympäristöministeriön lausuntopyyntöön koskien asetusta uuden rakennuksen energiatehokkuudesta.
- Sisätilakuuluvuusnäkökulma olisi jatkossa tärkeä huomioida myös EU-tason säädösvalmistelutyössä, sillä energiatehokkuutta koskeva lainsäädäntö perustuu voimakkaasti EU: energiatehokkuusdirektiiviin. Suomi on mobiiliyhteyksien kehityksessä ja käytössä Euroopan edelläkävijä, mutta mobiilidatan moninkertainen kasvu on globaali ilmiö.